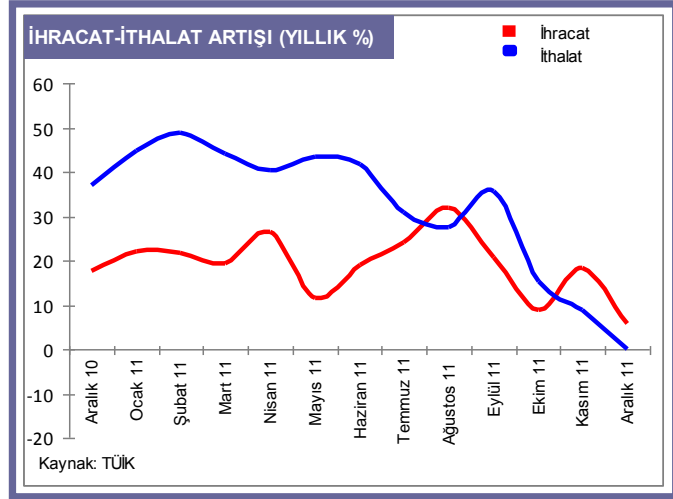

EKONOMİ BÜLTENİ 100

31 Ocak 2012

**Küresel Ekonomik ve Siyasal Gelişmeler
Dış Ticaret Pazarları Üzerinde Risk Yaratmaya Devam Ediyor**

TÜİK tarafından açıklanan dış ticaret verilerine göre; Aralık ayında bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat %5.6 artarak 12.5 milyar dolar olurken, ithalat %0.2'lik artışla 20.6 milyar dolar düzeyinde kalmıştır. Yılın son aylarında ihracat lehine gözlenen gelişme, Aralık ayında da devam ederek dış ticaret açığına olumlu katkı sağlamıştır. 2011 yılı genelinde 2010 yılına göre %18.5'lik büyümeyle yaklaşık 135 milyar dolarlık ihracat, %29.8'lik artışla 240.8 milyar dolarlık ithalat gerçekleşmiştir. Dış ticaret açığı Aralık ayındaki 8.1 milyar dolarlık değerle birlikte 105.8 milyar dolara ulaşmış olup, bu açık, 2010 yılına göre %47.5'lik bir artışı ifade etmektedir. Yüksek kurun ithalatı dizginlemesi, dış ticaret açığındaki artış hızını yavaşlatmıştır.

2011 yılında İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %56 Olarak Gerçekleşti.

(milyar dolar)	Aralık 2010	Aralık 2011	%Değ.	Oca-Ara 2010	Oca-Ara 2011	%Değ.
İthalat	20.6	20.6	0.2	185.5	240.8	29.8
İhracat	11.8	12.5	5.6	113.9	135.0	18.5
İhracat/İthalat	58%	61%	3.0	61%	56%	-5.0
Dış Ticaret Açığı	8.7	8.1	-7.2	71.7	105.8	47.7

Kaynak: TÜİK

%15 oranında değer kaybetmiş; 2012 yılının ilk ayında ise dolar karşısında %6.5 değer kazanmıştır. Özellikle AB borç krizinin çözümüne ilişkin olarak atılacak adımlar, kurların yönü bakımından önem taşımaktadır. AB mali krizi ve küresel ekonomi üzerindeki tehdidi halen devam etmektedir. Bu bakımdan; AB'den gelecek her haber kurda yönü belirleyici olacaktır.

2011 yılı rakamlarına göre ihracatın ithalatı karşılama oranı %56 ile 2010 yılındaki %61'lik değere göre 5 puan gerilemiştir. On yıllık ortalama ise %65 düzeyindedir. Nisan 2011'den bu güne kadar devam eden kur artışına bağlı olarak dış ticaret açığındaki artış hızı yavaşlamıştı. 2011 yılında TL dolara karşı %18.5 oranında, euroya karşı ise

Ocak-Aralık döneminde AB'ye yapılan ihracat %46 ile önceki yıla göre aynı seviyede...

İHRACAT YAPILAN ÜLKELER			İTHALAT YAPILAN ÜLKELER		
Ülke	Milyar \$	% Büy.	Ülke	Milyar \$	% Büy.
Almanya	14.0	21.6	Rusya	24.0	10.9
İrak	8.3	37.8	Almanya	23.0	31.0
İngiltere	8.2	12.8	Çin	21.7	26.3
A.B.D.	4.6	22.2	A.B.D.	16.0	30.2
İtalya	7.9	20.8	İtalya	13.4	32.6
Fransa	6.8	12.5	İran	12.5	63.0
Rusya	6.0	29.5	Güney Kore	6.3	32.2
B.A.E.	3.7	11.4	Fransa	9.2	12.9
İran	3.6	17.9	Hindistan	6.5	90.6
Hollanda	3.2	31.8	İngiltere	5.8	24.8

2011 Ocak-Aralık dönemi itibariyle bir önceki yılın aynı dönemine göre Türkiye'nin en çok ihracat yaptığı ülkeler arasında yer alan Irak, Hollanda, Rusya, ABD ve Almanya pazarlarında sırasıyla; %37.8, %31.8, %29.5, %22.2 ve %21.6 ile önemli ölçüde büyüme dikkat çekmektedir. Diğer yandan borç sorunuyla boğuşan Avrupa ülkelerinden İtalya, Fransa ve İngiltere'ye olan ihracatın görece daha düşük olduğu dikkat çekmektedir. 2011 yılı Ocak-Aralık döneminde AB'ye yapılan ihracatın toplam ihracat içindeki payı %46 ile bir önceki yıla göre aynı seviyede kalırken, AB'den yapılan ithalatın toplam ithalat içindeki payı 1 puan azalarak %37,8 düzeyine gerilemiştir.

İhracat lehine gelişen kur hareketine rağmen, AB'de yaşanan borç sorunu ve ekonomik yavaşlama bölgeye olan ihracatın aynı seviyede kalmasına neden olmuştur. Son dönemde, MB'nin etkili müdahaleleri ile TL'nin değer kazanması ve AB bölgesinde daha da derinleşmesi beklenen resesyona bağlı olarak, AB'ye olan ihracatın önümüzdeki dönemde daralması ve İran, Irak gibi pazarlara olan ihracatın büyümesi beklenebilir. İthalatın daraldığı diğer pazarlar ise Rusya ve Çin olmuştur. Türkiye'nin ithalat pazarlarını İran ve Hindistan'a doğru genişlettiği gözlenmektedir.

Küresel riskler dış pazarlar üzerinde etkili olmaya devam edecektir . . .

Ekonomik ve siyasi çözümsüzlüğü ile küresel ekonomiyi tehdit etmeye başlayan Avrupa borç krizi, kredi derecelendirme kuruluşlarının ülke kredi notlarını indirmeye zorlamaktadır. Fitch; İtalya, İspanya, Belçika, Slovenya ve Kıbrıs'ın kredi notunu düşürürken, S&P, Avrupa Finansal İstikrar Fonu'nun (EFSF) kredi notunu AAA'dan AA+'ye çekti. Yunanistan'da ise borç takası ile ilgili endişeler ve ekonomik reformların hayata geçirilememesi sebebiyle ülkenin yeni yardım paketinden kaynak alamayacağı uyarıları, krizin çözümünde siyasi tutumların önemini bir kez daha ortaya koymaktadır. Mali sıkılaştırma politikalarının uygulanması ve EFSF'nin genişletilmesi gereği krizin çözümünde öncelikli konular olarak izlenmeye devam etmektedir. **OKFRAM olarak, Türkiye'nin toplam ihracat gelirlerinin yaklaşık yarısını oluşturan AB pazarında yaşanan mali krizin, dış talebi daraltmasını, dolayısıyla AB'ye olan ihracatta gerileme beklemekteyiz. Dolar kurunun, MB'sının yoğun müdahalesi sonrasında gerilemesi de ihracat gelirlerini görece daraltacak gelişmeler arasındadır. Dışa bağımlılığın oldukça yüksek olduğu petrolde, AB ve İran arasında yaşanan gerginlik, fiyatların yükselişe geçmesi yönündeki riskleri artırırken, bu risklerin gerçekleşmesi durumunda; ithalat maliyetlerinde gözlenebilecek artış; cari açığın daralmasını engelleyebilecektir. Özetle, AB'deki resesyona derinleşmesi, döviz kurları ve petrol fiyatlarının seyri, dış ticaret verileri üzerinde etkili olacak başlıca faktörler olup, orta vadede TL'nin değer kaybı, AB resesyonu ve petrol fiyatlarına ilişkin devam eden riskler; ihracat gelirlerini azaltıcı ve ithalat maliyetini artırıcı etki yaratabilecektir.**